

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми підтримки підприємств, що впроваджують найкращі доступні технології та методи управління на період до 2030 року»

1. Мета

Проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми підтримки підприємств, що впроваджують найкращі доступні технології та методи управління на період до 2030 року» (далі – проєкт акта) розроблений з метою зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище завдяки підвищенню ефективності виробництва на підприємствах через впровадження найкращих доступних технологій та методів управління.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт акта розроблений на виконання пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 6 травня 2025 р. № 522 «Про схвалення Концепції Державної цільової програми підтримки підприємств, що впроваджують найкращі доступні технології та методи управління на період до 2030 року».

Промислове забруднення є однією з найбільших екологічних проблем сучасного світу, пов'язаних з технологічним прогресом, економічними інтересами, а також соціальними і політичними факторами.

Вплив промислового забруднення на навколишнє природне середовище в Україні невинно зростає, що призводить до масштабних негативних наслідків. Забруднення атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунтів, а також виснаження природних ресурсів не лише загрожує екологічній безпеці, а і становить серйозну загрозу здоров'ю населення та економічній стабільності країни.

Розв'язання цієї складної проблеми потребує комплексного підходу з впровадження кращої світової практики щодо скорочення викидів, впровадження європейських екологічних нормативів, розвитку технологій очищення викидів, використання найкращих доступних технологій та методів управління, а також підвищення екологічної свідомості суб'єктів господарювання.

Одним з основних викликів для підприємств на шляху до розв'язання проблем промислового забруднення є високі витрати на модернізацію та впровадження нових технологій.

Таким чином, підтримка з боку держави є ключовою і необхідною умовою для прискорення впровадження найкращих доступних технологій та методів управління на підприємствах та стимулювання підприємств до впровадження екологічно чистих технологій, що сприятиме підвищенню енергоефективності виробничих процесів, зменшенню обсягів викидів забруднюючих речовин та раціональному використанню ресурсів.

Також важливим напрямом державної підтримки є законодавчі ініціативи, які стимулюватимуть підприємства до впровадження найкращих доступних технологій та методів управління. Внесення змін до законодавства повинно сприяти створенню сприятливих умов для модернізації.

Саме тому, важливо розробити та переглянути екологічні нормативи, що сприятимуть поступовому переходу на найкращі доступні технології та методи управління, при цьому держава стимулюватиме підприємства у виконанні цих нормативів. Впровадження цих нормативів сприятиме зниженню рівня забруднення навколишнього природного середовища та покращенню якості продукції, що виробляється в Україні.

3. Основні положення проєкту акта

Проектом акта пропонується затвердити Державну цільову програму підтримки підприємств, що впроваджують найкращі доступні технології та методи управління на період до 2030 року.

Проектом акта рекомендується впровадження ряду заходів економічного та законодавчого впливу, спрямованих на стимулювання підприємств до модернізації технологічних процесів та впровадження найкращих доступних технологій та методів управління.

4. Правові аспекти

Конституція України;

Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;

Закон України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення»;

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;

Закон України «Про державні цільові програми»;

Концепція Державної цільової програми підтримки підприємств, що впроваджують найкращі доступні технології та методи управління, на період до 2030 року, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2025 р. № 522.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Фінансування заходів з впровадження найкращих доступних технологій та методів управління буде здійснюватися суб'єктами господарювання за рахунок власних коштів, пільгових кредитів за рахунок державних інструментів стимулювання, кредитів міжнародних фінансових організацій, грантів проєктів міжнародної технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.

Реалізація Програми не потребуватиме прямого фінансування з державного бюджету у вигляді окремої бюджетної програми. Держава має лише поширити існуючі фінансові та кредитні механізми державної підтримки на співфінансування проєктів модернізації обладнання підприємств для впровадження найкращих доступних технологій та методів управління.

Модернізації обладнання для впровадження НДТМ здійснюватиметься використовуючи наявні фінансові інструменти, зокрема:

Фонду розвитку підприємництва, який реалізує програму «Доступні кредити 5-7-9%» через уповноважені банки шляхом здешевлення вартості кредитів, що пов'язані з провадженням суб'єктами підприємництва господарської діяльності;

Державного фонду декарбонізації та енергоефективної трансформації, в рамках якого можливо отримати фінансову підтримку для здійснення заходів у сфері енергоефективності, використання відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Таким чином, виконання Програми не потребуватиме додаткового фінансування з державного бюджету.

Загальний обсяг коштів, необхідних для виконання Програми, становить близько 10337,7 млн. гривень.

Розподіл зазначених видатків на період реалізації Програми додається.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта розміщено для обговорення на офіційному вебсайті Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України.

Публічні консультації проводяться відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996, шляхом отримання та аналізу пропозицій та зауважень, що надходили під час публічного громадського обговорення, електронних консультацій з громадськістю.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує розгляду Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Проект акта не містить положень, які:

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

створюють підстави для дискримінації;

стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проекту акта не проводилися.

Проект акта направлено до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Результатом реалізації акта, є:

збільшення кількості підприємств, що впровадили найкращі доступні технології та методи управління;

зменшення забруднення атмосферного повітря та водних ресурсів, а також зменшення обсягів утворення відходів, що буде відстежено за допомогою звітів операторів установок про дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу;

зниження енергоємності виробничих процесів, зменшення споживання енергоресурсів та підвищення продуктивності підприємств.

Реалізація акту матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Позитивний вплив для держави полягає у досягненні таких результатів: - реалізація вимог Закону України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» в частині покращення екологічних стандартів та норм промислового виробництва; - сприяння енергетичній незалежності держави через використання менших обсягів енергії для виробництва одиниці продукції, зменшення виробничих витрат підприємств та підвищення їх конкурентоспроможності на ринку; - виконання міжнародних зобов'язань України щодо зменшення викидів та запобігання негативному впливу на навколишнє природне середовище; - покращення іміджу держави на міжнародному рівні як країни, що підтримує інновації та сталий розвиток.
Громадяни	Позитивний	Вплив реалізації акта на громадян відбуватиметься через покращення стану довкілля шляхом прийняття ефективних управлінських рішень у галузі охорони навколишнього природного середовища

Суб'єкти господарювання	Позитивний	Підприємства матимуть позитивний ефект від реалізації акту через: - модернізацію виробничих процесів; - скорочення платежів, які сплачуються за викиди забруднюючих речовин, скиди у водні об'єкти та розміщення відходів; - підвищення ефективності виробництва і зниження енергоємності продукції; - розвиток фінансових інструментів для впровадження найкращих доступних практик та методів управління; - підвищення рівня обізнаності про переваги впровадження найкращих доступних практик та методів управління.
-------------------------	------------	--

**Виконувач обов'язків Міністра
економіки, довкілля та сільського
господарства України**

Віталій КІНДРАТІВ

_____ 2025 р.